

משרד החינוך

מערכת שידורים לאומית

מדיה בימי קורונה: הצפת מידע

תקשורת לכיתות ז'-ט'

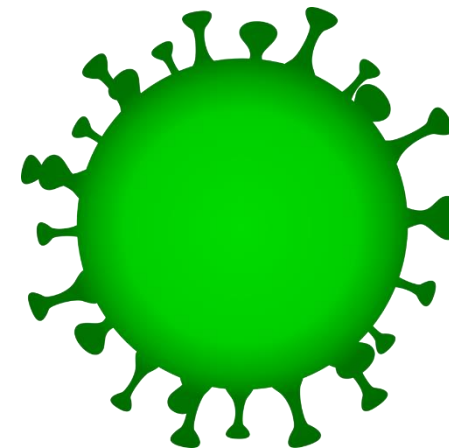
שם המורה: קרן קטקו איילי

מה נלמד היום

אוטופיה /
דיסטופיה

מדיה

הצפת
מידע

מדיה

מי? ← אומר מה? ← באיזה ערוץ? ← למי? ← באיזו השפעה?
מוען ← מסר ← אמצעי ← נמען ← אפקט

מדיה

- משנה את המשמעות של מרחק גאוגרפי
- מאפשרת עליה דרמטית בנפח התקשורת
- מספקת תקשורת מהירה יותר
- מייצרת אפשרות לתקשורת אינטראקטיבית
- מאפשרת לצורות תקשורת שהיו מופרדות בעבר לחפוף ולהתמזג

(וו. ראסל ניומן)

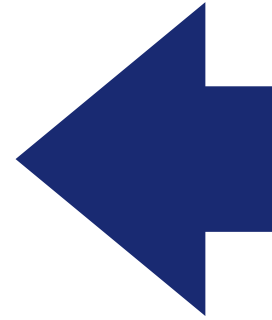
"ההופעה של טכנולוגיות דיגיטליות חדשות מסמלת שינוי פוטנציאלי רדיקלי באשר למי ששולט באינפורמציה, בחוויה ובמשאבים".

(אנדרו ל. שאפירו)

מאוטופיה לדיסטופיה

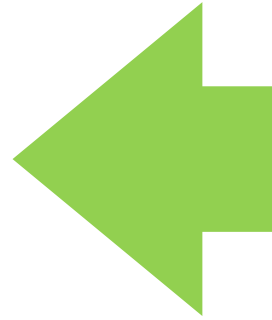
אוטופיה תקשורתית –
כאשר לכל האזרחים יש
נגישות מקסימלית לידע,
והאפשרות להפיץ את
דעותיהם. אמצעי המדיה
אמורים לתרום חברתית,
כלכלית, ביטחונית, וליצור
שיח תקשורתי בטוח.

המונח "אוטופי" משמש
לתיאור מציאות כה מושלמת
עד שהיא בלתי אפשרית.
מושלמת מכל הבחינות –
חברתית, כלכלית, פוליטית,
מציאות ללא פגמים ובעיות.

מאוטופיה לדיסטופיה

לרשתות החברתיות תפקיד
מרכזי בעולם הדיסטופי.
במציאות העתידית הזו
אנשים מוותרים על הפרטיות
 שלהם, ובמדיה מופץ מידע
שגוי הכולל הטיות פוליטיות,
אלימות ושיימינג.

דיסטופיה היא המציאות
המנוגדת לאוטופיה –
מציאות קודרת של עתיד
שלילי ומאיים. עולם של חוסר
צדק, שהחברה בו מפולגת.

עולם של הצפת מידע

הצפת מידע לא חדש כאילו הוא חדש

חוזרות
עולם הוא שעתם
הריקים ולחופים

רמת הגולן אתמול
מדהים איך הטבע
משקם את עצמו

חיים שנכנסים
בעלי חיים
לעין
פשוט פחות

לסיכום - הטבע
לאזורים עירוניים
רעבים שמנסים
שמסתובבים ב
נגלים לעין. וכן

האנשים מסתגרים בבונים
חזירי בר, צבאים, דולפינים ואפילו פומה: הסגר ברחבי העולם הוא שעתם
היפה של בעלי החיים, שנהנים מהשקט ומגיעים לרחובות הריקים ולחופים
הנטושים
פורסם: 29.03.20, 23:50
AFP

פומה ברחובות סנטיאגו
AFP

בעול

פומה ברחובות סנטיאגו
צילום: AFP

הצפת מידע כהזדמנות להעלות נושא עם/בלי קשר למצב

סרטון? קורונה? כל האמת על טכנולוגיית 5G

האם ניסוי בטכנולוגיית הדור החמישי שנערך בוואהאן הוביל להתפרצות הקורונה? האם 5G גורם לציפורים למות במעופן? והאם הציבור יסבול ממיגרנות ברגע שהטכנולוגיה הזו תגיע לישראל? התשובה לכל השאלות האלה היא לא. אבל תמשיכו לקרוא - להפריך תיאוריות קונספירציה זה כיף

דיגיטל digital y

דניס ויטצ'בסקי פורסם: 08:00 , 03.04.20

תיאוריות הקונספירציה הכי הזויות על הסיבה להתפשטות הקורונה

תיאורית אחת טוענת כי רשת ה-5G החדשה היא בעצם המקור לנגיף • טענה קיצונית יותר היא שהווירוס הונדס בכוונה ובמטרה להשתלט על העולם בעזרת הרשת

ישראל היום

עדן רונן //

פורסם ב: 18.03.2020 15:10 | עודכן ב: 31.03.2020 11:21 / 91

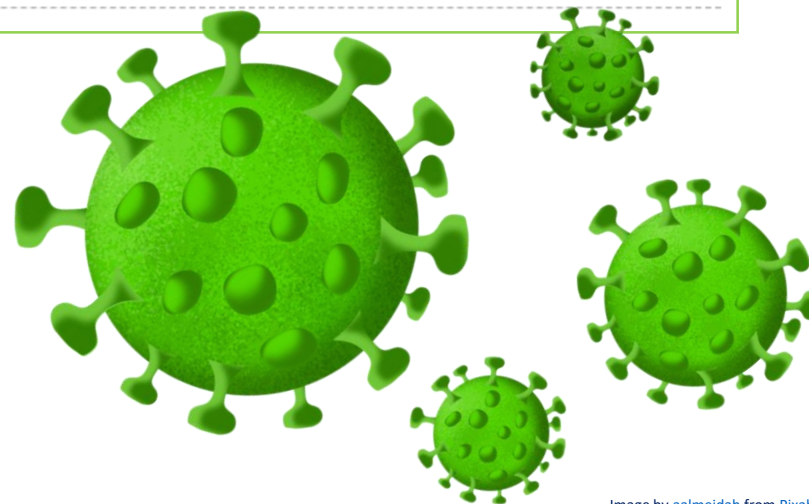

Image by aalmeidah from Pixabay

הצפת מידע בעזרת מספרים

הצפה במידע עמום וחסר ערך

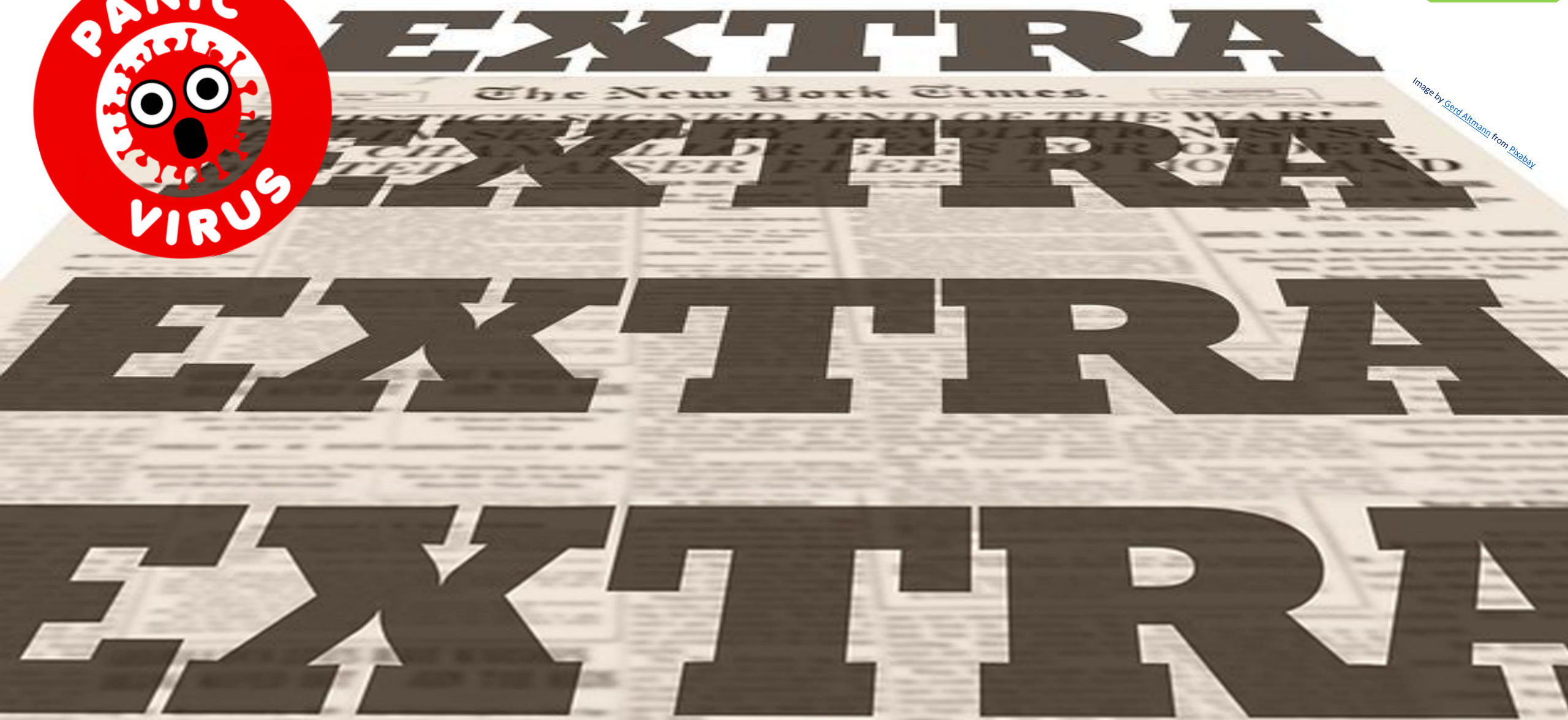

Image by Gerd Altmann from Pixabay

FAKE NEWS
Image by Pete Linforth from Pixabay

הצפת מידע באמצעות פייק ניוז

- פייק ניוז, ובעברית - **חדשות כְּזָב**, הן ידיעות המופצות באמצעי התקשורת, ברשתות החברתיות ובאתרי אינטרנט באופן דומה לחדשות ממשיות; **אך** הן למעשה בדיות או הסחות דעת, המשמשות להצפת מידע, לעיתים להעברת מסרים מלחיצים או מבלבלים באופן מכוון.
- בחדשות כְּזָב הפצת המידע השגוי נעשית בכוונה תחילה, לשם הטעיית הקורא. ידיעות אלה מתחרות עם החדשות האמיתיות ויוצרות חוסר אמון כללי לגבי מה נכון ומה לא.

הצפת מידע באמצעות פייק ניוז

פייק ניוז בעידן קורונה: כך נפלו גם קשת ומאקו בפח

בערוץ 12 ייחסו התפרצות לסופרמרקט מ-2011 בגרמניה למשהו שקרה בסופ"ש בבלגיה, והודו שהוטעו. חוץ מזה, הרשתות מלאות בשקרים, פוסטים בדויים של רופאים וסופות מסתוריות שמגיעות מהמזרח הרחוק לאילת

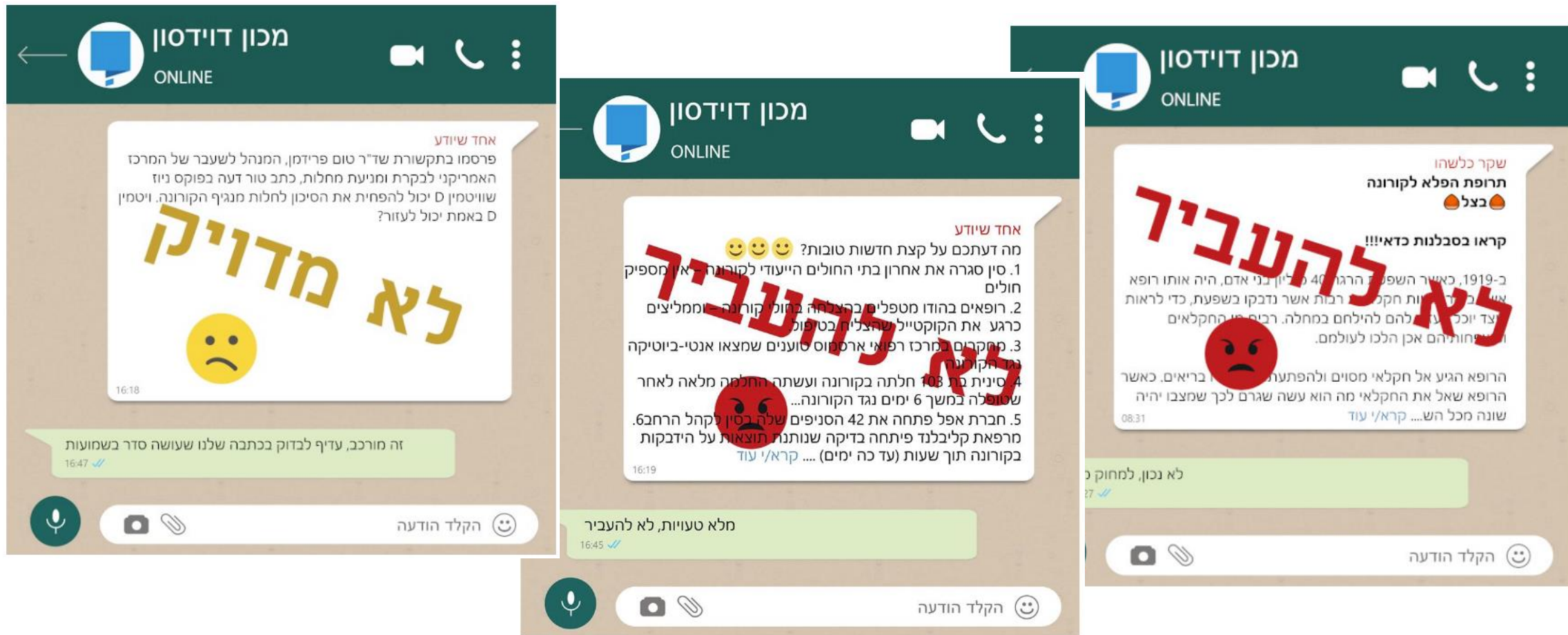
עינת שחק | 19:04 15/3/2020

פייק ניוז (צילום מסך קשת 12)

כמה דוגמאות להצפת מידע...

מתוך דף האינטרנט "נגיף הקורונה: לעשות סדר בשמועות" באתר של מכון דוידסון
<https://davidson.weizmann.ac.il/online/reasonabledoubt/> בשמועות-סדר-בשמועות

הסיבות להצפת מידע

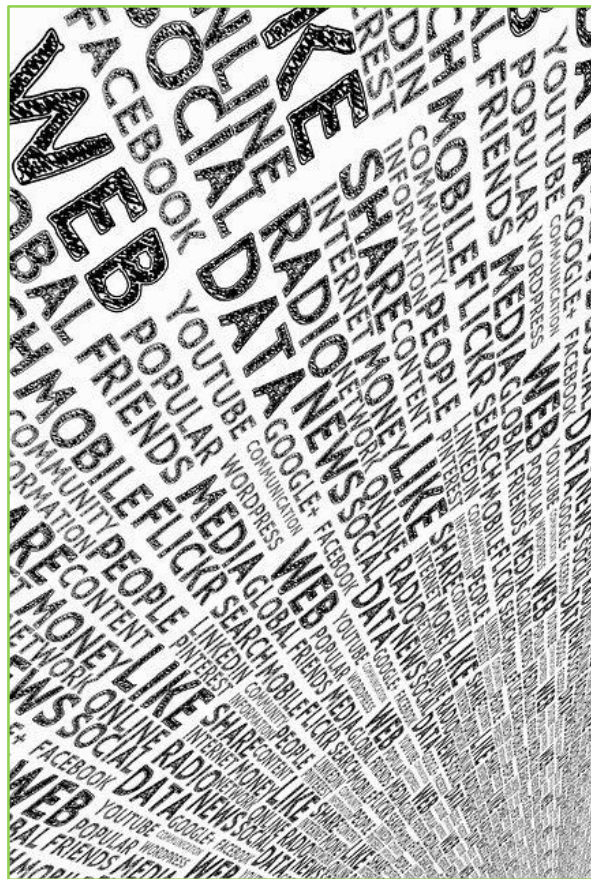

Image by Gerd Altmann from Pixabay

- דיסטופיה – יצירת פאניקה, תחושה שסוף העולם הגיע, פחד, חוסר אונים.
- מידע המשבש את תהליך קבלת ההחלטות ולכן עדיף שמשהו אחר יחליט עבורי.
- יצירת חוסר אמון כללי, גם לגבי מידע אמין.
- העברת מסרים על ידי בעלי אינטרסים.
- לעיתים מתוך מניעים זדוניים/אסורים.
- לצחוק והומור.

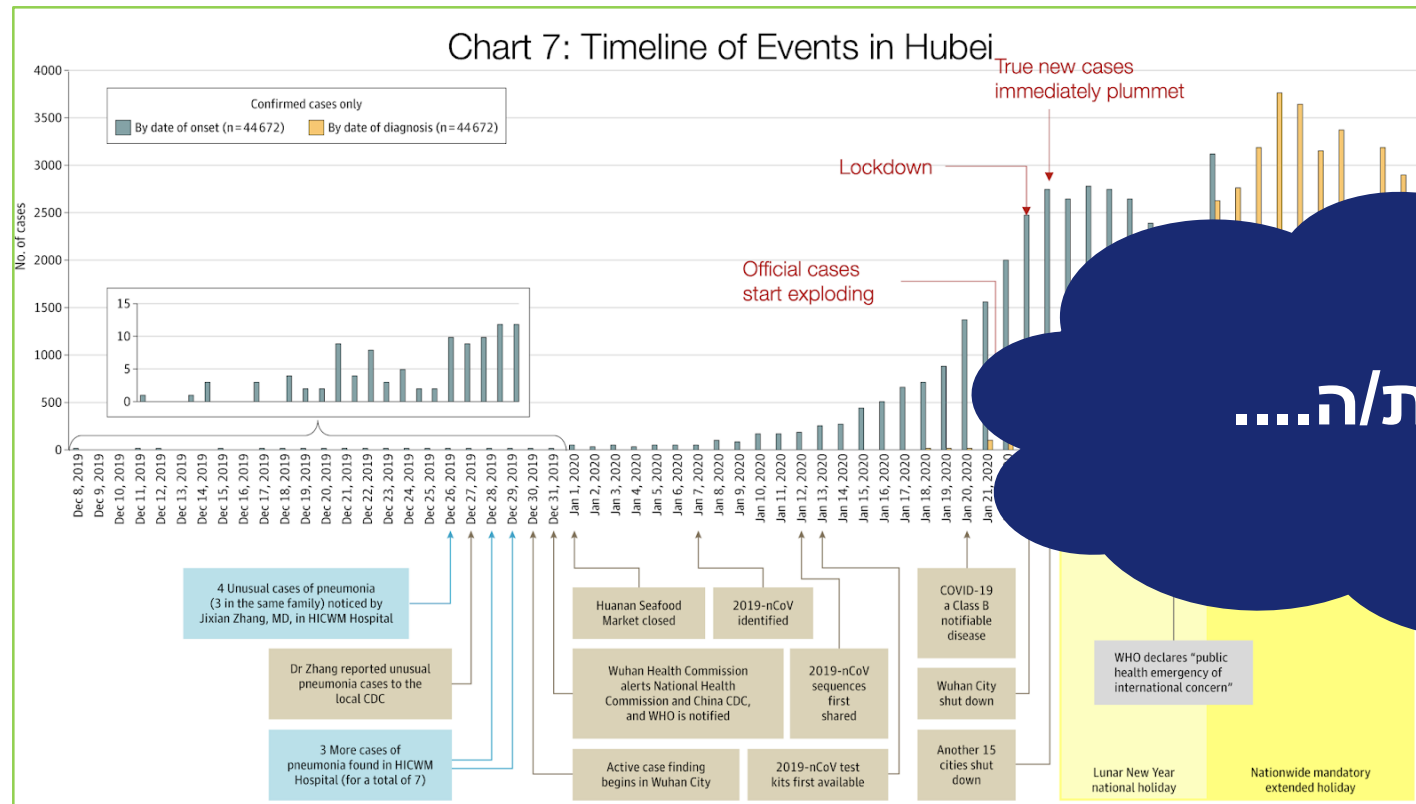

דרכים להתמודדות עם הצפת מידע

איזה טיפוס אתם?

המחפשים רציונליזציה (הצדקות הגיוניות) בעזרת מידע מדעי

מקור: ניתוח של תומאס פוואיו על גבי תרשים מ- [Journal of the American Medical Association](#), מבוסס על מידע גולמי של המקרים שנלקח מהמרכז הסיני לשליטה ובקרה במחלות.

איזה טיפוס אתם?

המצייתים ומתמקדים בענייני השגרה

האם את/ה....

איזה טיפוס אתם?

הלא מאמינים – הכל שטויות ויש לי הוכחות

אויי התמימות
אם השוטרים מוגנים כשהם
עטופים בבד חרטא לבן - למה
לא נתמגן כולנו כמוהם ונמשיך
בחיים נורמלים?

האם את/ה....

איזה טיפוס אתם?

המאמינים בתיאוריות קונספירציה

האם את/ה....

~Ofer Bronchtein 24 99 20 71 6 33+
הועבר

דיברתי עכשיו עם איזה סיני שמבין עניין
הוא אומר שעדיף לחכות ולא להידבק בווירוס Coronavirus Covid-9, מכיוון שבספטמבר
תצא גרסה חדשה של Covid-10.
גם Covid-10 Pro ו-Covid-10 Plus

איזה טיפוס אתם?

המהססים, שבודקים ולא לוקחים כל דבר כמובן מאליו

איזה טיפוס אתם?

העושים למען האחר

האם את/ה....

סולידריות ישראלית לוקחים אחריות

עזרה הדדית - לא נשארים לבד!

עזרה הדדית בעקבות משבר הקורונה:
כשהמדינה מושבתת, עשרות אלפי תושבים נמצאים בבידוד ביתי, המדפים מתרוקנים ומוסדות החינוך סגורים - אנחנו כאן כדי לדאוג שאף אחד לא נשאר לבד!
המטרה פשוטה: לחבר בין צרכים של אזרחים למתנדבים שרוצים לעזור.

רוצה להתנדב ולסייע קרוב לבית?
צריך/ה עזרה? ידוע לך על מישהו שצריך?
הירשמו כאן.

להצטרפות לקבוצת הפייסבוק הארצית << <http://bit.ly/2Qishmi>
תעשו לייק לדף הרשמי של תנועה ותעזור לנו להפיץ את הבשורה << <http://bit.ly/SolidarityIL>

מי אנחנו?
אנחנו קבוצה של צעירות/ים מכל רחבי הארץ שהחליטו לקחת אחריות על הקהילות בהן אנו חיים.
אנחנו מאמינים שחברה חזקה מבוססת על קהילה מעורבת, עזרה הדדית ומאמץ חברתי משותף.
אנחנו מאמינים שמדינה חזקה היא מדינה שפועלת לצמצום פערים כלכליים ומקדמת שיוויון אמיתי למען כולנו.

רגע של מחשבה

- האם זיהית את עצמך באחד מהטיפוסים שהוצגו קודם לכן?
- אולי בכמה מהם?
- מהו הטיפוס הדומיננטי שמאפיין אותך בהתמודדות עם מידע חדש?
- האם זה נכון לגבי כל סוג מידע? לכל זמן? לכל מצב?

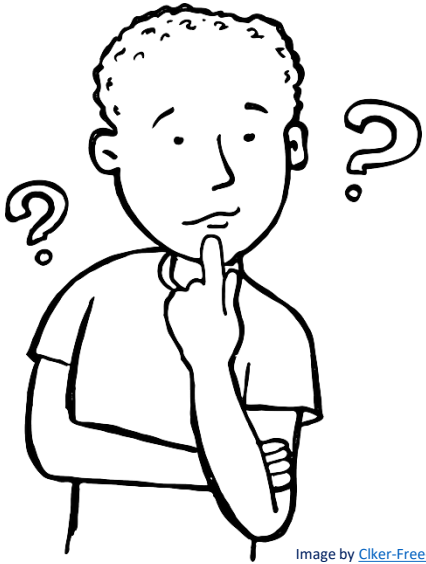

Image by Clker-Free-Vector-Images from Pixabay

אז איזה טיפוס אני?

- למעשה אין אף אדם שמתמודד רק באופן אחד עם מידע חדש. ישנן כמה דרכי התמודדות אופייניות, ובדרך כלל אחת מהן דומיננטית יותר אצל כל אחד/ת.
- אם נדע לזהות ולאפיין אותה, נוכל להתמודד בצורה טובה יותר עם המידע הרב שעובר במדיה – הצפת מידע – במיוחד בזמנים לא רגילים כמו בתקופה הנוכחית.
- **אוריינות מדיה** – מושג שמתייחס ליכולת שלנו להשתמש באופן יעיל במדיה – קליטה, עיבוד, הבנה, התמודדות ומסירה.

הצפת מידע לשם איסוף מידע

הקשר בין לייקים לתכונות אופי

להקת רמשטיין
הסדרה
"קליפורניקיישן"

נטייה
שלא להסכים

אלוהים
תנ"ך

נטייה להסכים

אנימה
ציור
משחקי מחשב

מופנמות

ריצה
בישול
טיולים

מצפוניות

ביורק
סלבדור דאלי
כתיבה

פתיחות

למה השיטה של קיימברידג' אנליטיקה כל כך מפחידה?

עשיתם לייק לקים קרדישאן? יכול להיות שחשפתם למי תצביעו בבחירות - פרשת קיימברידג' אנליטיקה חשפה כיצד הלייקים שלכם חושפים הרבה יותר מסתם חיבה לריאליטי או למוזיקת פופ

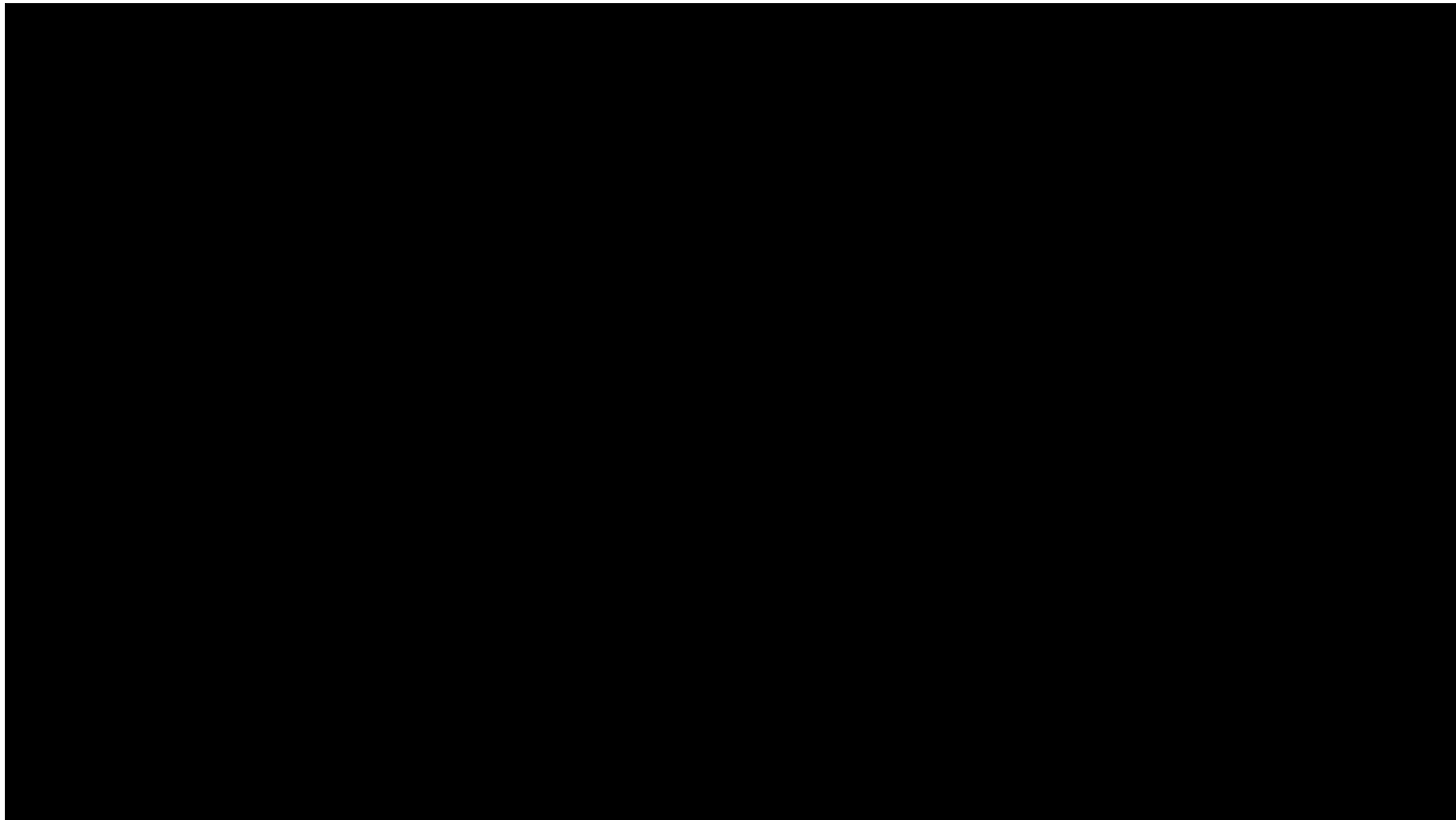
קית' קולינס וגבריאל דאנס, ניו יורק טיימס פורסם ב-21.03.18 הארץ 35 שמור קריאת זן

קים קרדישאן. לא רק פרסומות יגיעו אליכם. צילום: Charles Sykes/אי"פי

הצפת מידע לשם איסוף מידע

פרטיות ופוליטיקה: פרשת קיימברידג' אנליטיקה | טריילר רשמי

לסיכום

אז מה היה לנו?

- למדנו וחידדנו מושגים – מדיה, אוטופיה, דיסטופיה, הצפת מידע, פייק ניוז, אוריינות מדיה.
- ראינו דוגמאות, שיטות ודרכים שונות להצפת מידע.
- זיהינו טיפוסים / דרכי התמודדות שונות עם הצפת מידע.
- התנסינו באבחון עצמי – מה הטיפוס הדומיננטי שלנו בהתמודדות עם מידע?

מדינת ישראל
משרד החינוך

נוהל שימוש ביצירות מוגנות בזכויות יוצרים ואיתור בעלי זכויות

השימוש ביצירות במהלך שידור זה נעשה לפי סעיף 27א לחוק זכות יוצרים, תשס"ח-2007. אם הינך בעל הזכויות באחת היצירות, באפשרותך לבקש מאיתנו לחדול מהשימוש ביצירה, זאת באמצעות פנייה לדוא"ל

rights@education.gov.il